

KNNV-reis R11

Helgoland

7 t/m 12 oktober 2012

Zondag 7 oktober: de heenreis met bezoek aan Hasbrucher Urwald

Half 11 station Zwolle: we waren er, behalve Wil, die was in de verkeerde trein gestapt. Maar niet getreurd, de reis verliep voorspoedig.

Tegen lunchtijd waren we bij het beloofde oerbos "naturepark Hude".

Daar hebben we onze meegebrachte boterhammen genuttigd, waarna we aan een flinke wandeling begonnen. Veel paddenstoelen gezien en op de foto gezet, o.a. "dodemansvingers" en de "biefstukzwam".

Ik geloof dat we een beetje verdwaald waren en vertrokken later dan gepland.

Maar wederom niet getreurd, we kwamen ruimschoots op tijd in ons hotel (hotel stad Cuxhaven) want we konden pas om 8.30 aan tafel aldaar.

Heerlijk Mexicaans eten en heerlijk geslapen in Cuxhaven

Jeanne

Biefstukzwam en mestkevers

Maandag 8 oktober : overtocht naar Helgoland, wandeling langs Wai langs Klef en bezoek aan het Vogelringstation

Na het ontbijt in het hotel en het inpakken van de bagage doen we even boodschappen in de buurt. In de Eko-mart zoeken we de lunch bij elkaar.

Daarna richting haven met het busje om daar de koffers in te leveren bij de catamaran Halunder Jet.

Er staat een heel stevige bries: maar onze boot gaat varen!

Henk gaat het busje naar de parkeerplaats brengen en wij kijken rond in de haven.

Naast vogels (o.a. graspiepers, aalscholver, witte kwik, staartmezen, meeuwen, mussen) en hertshoornweegbree, zien we een oude Semaphor: deze gaf in vroeger tijden de windrichting en windkracht aan en metalen kunstwerk bestaande uit vliegende vogels met de toepasselijke naam: Vogelflucht.

Kunstwerk in Cuxhaven: vogels!

Om 11.30 uur schepen we in. We hebben toegewezen plaatsen op het hoofddek .
Buitengaats laat het stevige briesje zich gelden: het begint wat ongemakkelijk te voelen in mijn maag en hoofd! Dus rustig blijven zitten, recht vooruit kijken, zakje bij de hand.....
Om me heen zijn er velen die dit ongemak met mij delen.
Ondanks alles is het een prachtig gezicht om de rode rotsen van Helgoland op te zien doemen uit zee: wat toont dat hoog!
Een heerlijk gevoel om weer in de luwte van de havenpielen te varen: daar knapt een mens van op.
We stappen het eiland op: het is mooi helder weer met wolkenluchten, zon en stevige wind.
Geen auto op dit eiland: er rijden electro-bagage karretjes (zou goed idee zijn voor onze "auto-vrije "Waddeneilanden!) en electro-taxi's .
Onze bagage wordt naar "boven"gebracht, naar het hotel.
Aan de haven grenzen grasvelden en daar strijken uitgeputte graspiepers neer die dan al lopend onmiddellijk insecten beginnen te vangen om de reserves weer aan te vullen.
Ook scharrelen er lijsters rond en vliegen er boerenzwaluwen.
De bebouwing ziet er leuk uit: kleine houten huizen met scandinavische vormen en kleuren.
In de meeste zitten winkeltjes, restaurantjes.
Maar wij hebben wat anders voor de boeg: we moeten naar het "boven"dorp: 60 meter hoger, via een grote trap.
Al stijgend zien we een groot koolwitje in een rozenstruik zitten en bovengekomen genieten we van het weidse uitzicht en zien we ook het buur-eilandje: Dune liggen: bestaat echt uit duinen en strand en landingsbaan van het vliegveldje. Wat een contrast met de rotsigheid van Helgoland.
We brengen even de bagage naar onze kamers en gaan dan gelijk op pad richting Klippenweg.
Wat een wind, kost moeite om op de been te blijven, laat staan om je verrekijker stil te houden.
We volgen de weg over het Oberland. Door de wind zijn er weinig vogels te zien.
Wel zien we ver beneden ons boven het strand torenvalken en een sperwer vliegen
Op een bord in een grot(je) langs het pad staat beschreven dat tot 200 miljoen jaar geleden de rode zandsteen (buntsandstein) op een 500 meter dikke zoutlaag rustte. Door enorme druk-

gedurende de Trias, Jura, Krijt tijd, is de rode zandsteen door zwakke plekken van de aardkost heen naar boven gekomen.

Er worden nu nog veel fossielen gevonden.

Het heel grote (Big Bang) bombardement door de Engelsen op 18-04-1947- met als doel de door Hitler gebouwde militaire complexen te vernietigen- heeft het Mittelland gevormd: een grote bomkrater.

We lopen door naar de Lummelfelsen en zien daar de eerste Jan van Genten vliegen en in de verte ook op rotsrichels van Lange Anna zitten. Lange Anna is een vrijstaande rots in zee, de enige van Duitsland en kenmerk van Helgoland.

Door de wind lukt het me nauwelijks om te fotograferen. Wat zijn de “Jannen” toch een prachtige vogels en ware lucht-acrobaten..

Wat minder prettig is het om visnetten tegen de rode rotsen aan te zien hangen waarin dode Jan van Genten verstrikt zitten..

We lopen niet helemaal door naar de punt, we gaan richting vogelringstation waar we om 16.30 uur hebben afgesproken. De tijd vliegt zoals altijd snel voorbij.

We volgen een pad dwars over het Oberland richting dorp, daar aan de rand ligt die Vogelwarte Helgoland (Institut der Vogelforschung)

Sedert 1910 is dit telstation hier opgericht en gevestigd door Dr Hugo Weigold.

Vanaf dat jaar worden er vogels geringd en geteld. Alleen tijdens de beide wereldoorlogen is het werk stilgelegd. Op 1 mei 1952 werd het eiland weer vrij gegeven voor bewoning en kon het ringen hervat worden.

Het is heel rustig bij het ringstation: de “verkeerde”windrichting- langdurige NW storm hebben de trek nog niet op gang gebracht. Tot teleurstelling van velen: er komen hier anders grote aantallen vogels binnen vallen. Vanwege de ligging van het eiland is er vaak heftig geconcentreerde trek. De wind moet naar oost draaien.....

Wel zijn er net een nog jonge merelman geringd en een koperwiek en een keep. Wat zijn ze toch mooi en bijzonder om ze nu eens heel dichtbij te zien zonder verrekijker.

Ze werken in dit station niet met netten: hun grote vangkooien doen me aan onze eendenkooien denken.

Door een aantal ringers die van alle kanten van de tuin luidroepend komen aangerend worden de vogels de kooi ingedreven. Die kooi eindigt via een fuik in een soort geknikte vangpijp. Daar kunnen de ringers de vogels pakken. Deze methode lijkt de vogels minder stress en schade op te leveren..

Er werken 7 ringers: 3 betaalde krachten en de rest is vrijwilliger.

Verteld wordt dat het ringstation eerst de enige plek op het eiland was met besdragende struiken en bomen. De rest van het eiland was kaal. Inmiddels staat er nu ook veel beplanting rond de huizen en zijn er bij de haven rozenstruiken geplant. Daardoor worden nu veel vogels “gemist”.

Overleg op het eiland verloopt moeizaam, over het algemeen wordt er weinig belang gehecht aan de natuur en wordt er weinig overlegd met de deskundigen van het ringstation.

Maar heel langzaam begint door te dringen dat eco toeristen en vogelaars ook geld in het eilandlaatje kunnen brengen..... Mede daarom wordt er ook niet meer gejaagd op de zeehonden rond en op Dune !

Er dreigen een paar gevaren: 2 grote windmolens zijn gepland op het industrie terrein bij de haven. Inmiddels is daar protest tegen aangetekend.

Een ander gevaar zijn de verwilderde katten..

We krijgen een rondleiding door de tuinen en 1 kooi en een opjaag demonstratie van de ringers. Daarna vertrekken we richting hotel voor een korte pauze om vervolgens op stap te gaan naar het restaurant waar we ons – na deze winderige lange dag- het diner goed laten smaken.

Nel

Keep, tijdens bezoek aan vogelringstation

Dinsdag 9 oktober: verkenning van de oostzijde van Helgoland

Het is de eerste volle dag op Helgoland. Prima geslapen, maar wel veel wind en regen in de nacht, bij het opstaan is het zonnig. Om 8.30u gaan we naar het Falmhotel (op 300m lopen) om te ontbijten, weer heerlijk uitgebreid met lekkere yoghurt en verse bolletjes en een fraai uitzicht over zee. Om 9.45 gaan we met de Fahrstuhl (lift) naar beneden en kopen in het benedendorp broodjes en drinken voor de lunch.

Dan gaan we vogelen (KNNV tempo) rond het Kuhrhaus en de Jeugherberg aan de oostkant van het eiland. Veel (gras)piepers en goudhaantjes in de bosjes. Af en toe worden we verrast door een buitje en aan de zeekant veel (N)wind.

Een stevige bui doet ons (en vele andere vogelaars) schuilen onder een afdak van de Jeugdherberg rond het middaguur. Vinken eten rustig door terwijl wij ook lunchen. Wim en Noor lunchen in het aquarium en komen voldaan terug.

Bij het strand daarna veel wind en weinig vogels. Wel enkele Kepen, enkele Rosse Grutto's, Scholeksters en verder op zee Jan van Genten en een Grote Jager. Als de wind ons te veel wordt lopen we geleidelijk terug naar het dorp waar we ons nog even tegoed doen aan koffie/thee met gebak. Voor het avondeten gaan we via de trappen naar het benedendorp. In Hotel/restaurant Helgolandia hebben we allen prima gegeten; iets duurder, maar we hadden aan 1 gang meer dan genoeg. Gezellig met de groep nage tafeld met een lekkere bak koffie in ons appartement. Helaas heeft de lijst nog maar 56 soorten.

Henk

Oostkust van Helgoland

Woensdag 10 oktober: hoogtepunt van de week met zeehonden, veel vogels en mooi weer op het mini-eilandje Düne

Bij het opstaan in de ochtend bleek het zwaar bewolkt te zijn. Echter een van onze vroege vogelaars stond te glimmen als de zon voor ons appartement. Hij had een draaihals gespot en gefotografeerd! Tijdens het ontbijt klaarde de lucht en brak de zon door. Onze bestemming voor deze dag was het satelliet eilandje Düne. Dit was vroeger verbonden met Helgoland maar door een stormvloed een apart eilandje geworden. Na een woeste zeereis van maar liefst 5 minuten, stonden we aan wal. Düne heeft het karakter van een Waddeneiland: zandstranden, helm, duindoorn en andere bekende duinplanten. Het is onbewoond, maar er ligt wel een vliegveldje in het midden waar aparte kleine vliegtuigjes op landen. Op de stranden lagen allerlei mooie stenen w.o. vuurstenen en bergen met aangespoelde zeewieren. Op elke hoek van het eiland bevindt zich een piertje. Prachtig zijn de kuddes zonnebadende zeehonden. We troffen er twee kuddes aan. De dieren zijn niet bang voor mensen wanneer je er niet al te dicht bij komt (30 meter). We genoten van een enorme zwerm kepen, die zich goed lieten bekijken bij hun foerageren en hun knal oranje veren kwamen goed uit in de volle zon. Ook verrassend waren de strandleeuweriken en de sneeuwgorzen, naast tapuiten, graspiepers en grote pieper (?), paarse strandlopers, steenlopers, drieteenstrandlopers en een juveniele Jan van Gent. Tijdens de lunch moesten we even schuilen in rieten strandstoelen voor een regenbui, maar de gehele dag was het verder zonnig en we deden er 4 ½ uur over om het eiland rond te komen. Niet dat dit eiland zo groot is, maar er viel veel moois te zien en te beleven.

Tijdens de terugreis over water spotten we nog twee zeezoeten in winterkleed en deze werden in hun vlucht gevangen door het fototoestel. We dachten eigenlijk met twee ijseenden te doen te hebben, maar dat bleek niet het geval na determinatie.

Alvorens we aan de Pizza gingen, bezochten we nog een oploop van vogelaars die post hadden gevat met verrekijker, telescoop en fototoestel op een voetpad. En de reden: een zwartkeellijster was gesignaleerd, maar deze liet zich niet meer zien. De zwartkeellijster is eigenlijk een Oost Europese trekvogel. Na raadpleging van het vogelboek bleek dit een niet al te bonte vogel te zijn. We hadden dan ook geen zin om al te lang op het verschijnen van de vogel te wachten. Doe ons dan maar een lekkere pizza, die ziet er ook veel kleuriger uit.

Wim

Jonge zeehondjes op Düne

Donderdag 11 oktober: bijzondere vogels de laatste dag op Helgoland

De voorspelling is uitgekomen, de wind is gedraaid naar het zuidoosten. Dit had de chef van het vogelringstation voorspeld. Dus kans op trek, wat ook het geval was. Maar eerst was er nog regen, waardoor het trappenlopen (210 treden) omgezet werd in de lift. Ik had mezelf voorgenomen om vroeg op te staan, maar wat dat betreft slaat het ouder worden toe. In plaats van vroeg ging ik pas een kwartiertje voor het ontbijt vogelen. Mijn 'ergebnis' hierover werd groter toen ik Henk tegenkwam en hij mij vertelde dat hij de draaihals weer had gezien. Balen dus.

Het is de laatste dag op Helgoland, dus we hebben koffers te pakken. Henk heeft geregeld dat ze om 15.30 uur bij de boot staan. Wij hebben de vrijheid tot 15.45 uur. Na het ontbijt en het verzamelen van de koffers gingen we shoppen en stiekem een cadeau voor Henk kopen. De zwartkeellijster was weer gezien, dus wij gingen ook op zoek. Dat was niet moeilijk, want er stonden weer vele mensen met telescopen tussen de huizen door naar de helling te kijken. Even informeren waar we ongeveer moesten kijken. En jawel, eerst bewogen de takjes van de duindoorn, waarachter hij (zij) later te voorschijn kwam en goed te zien was. Het was een vrouwtje. Ze had niet zo'n duidelijke zwarte nek, maar wel de zwarte streepjes op nek en borst.

Na dit bijzondere moment (2x in Nederland gezien) gingen we richting haven en onderlangs richting zee (strand). Hier waren de 'ringers' weer actief, maar nu met mistnetten. Dus we hebben van één meter afstand het bladkoninkje geobserveerd en gezien hoe het ringen verder in zijn werk gaat. Verder hebben we de grote gele kwikstaart, de grauwe vliegenvanger en de kneu gezien. We dachten ook nog een roodborsttapuit te hebben gezien. Daarnaast veel goudhaantjes en ander klein spul. Met als klap op de vuurpijl: beflijsters!

Ook de sperwers hadden het druk met jagen achter de vermoeide trekvogels aan. Wat we ook veel gezien hebben waren dagjesmensen met volle boodschappentassen richting boot en weer naar huis (taxfree shoppen). We kwamen deze groep ook 'bovenover' tegen voor een ommetje. Het leek wel de Kalverstraat.

Het plan was nog om 'lange anna' te bezoeken, maar halverwege zijn we omgedraaid. Het was te gek, al die mensen. Henk beloofde ons nog de draaihals om 15.30 uur op de helling, maar we zijn te vroeg weggegaan. Na een rustige zeereis zijn we om 18.00 uur weer in ons hotel Stadt Cuxhaven aangekomen. Om 19.00 uur dronken we een borrel en om 19.30 u genoten we van een goede maaltijd. Maar de drankjes moesten we deze keer zelf betalen.

Ria en Ton

Bladkoning

Vrijdag 12 oktober: de terugreis met kraanvogels en autopech

Na het ontbijt en het weerbericht bekend, werd besloten om naar het moerasgebied Rhedener Moor bij Osnabruck te gaan, waar de kraanvogels te zien zijn.

Nabij het moeras zagen we kraanvogels.

Bij de uitkijktoren geen kraanvogel, wel overvliegende rietganzen.

We wilde de terugreis voortzetten, maar helaas pech met de autosleutel, naar een garage gebracht en wachten, uiteindelijk heel laat thuis, jammer.

Will

Diepholzer Moor

Overzicht vogels	Gezien		
		Oeverzwaluw	?
		Boerenzwaluw	x
Roodkeelduiker	x	Huiszwaluw	x
Jan van Gent	x	Grote Pieper	x
Aalscholver	x	Graspieper	x
Grote Zilverreiger	x	Gele kwikstaart	x
Blauwe Reiger	x	Grote Gele Kwikstaart	x
Ooievaar	?	Witte Kwikstaart	x
Kolgans	x	Roodborst	x
Rotgans	x	Tapuit	x
Wilde Eend	x	Beflijster	x
Eidereend	x	Merel	x
Sperwer	x	Kramsvogel	x
Buizerd	x	Zanglijster	x
Torenvalk	x	Koperwiek	x
Smelleken	x	Grote Lijster	x
Boomvalk	?	Tuinfluiter	x
Kraanvogel	x	Zwartkop	x
Scholekster	x	Bladkoninkje	x
Bontbekplevier	x	Tjiftjaf	x
Kievit	x	Fitis	x
Drieteenstrandloper	x	Goudhaantje	x
Paarse Strandloper	x	Grauwe Vliegenvanger	x
Watersnip	x	Staartmees	x
Rosse Grutto	x	Pimpelmees	x
Wulp	x	Koolmees	x
Steenloper	x	Boomklever	x
Grote Jager	x	Vlaamse Gaai	x
Kokmeeuw	x	Ekster	x
Stormmeeuw	x	Kauw	x
Zilvermeeuw	x	Roek	x
Grote Mantelmeeuw	x	Zwarte Kraai	x
Drieteenmeeuw	x	Bonte Kraai	x
Grote Stern	x	Raaf	x
Zeekoet	x	Spreeuw	x
Alk	x	Huismus	x
Holenduif	x	Vink	x
Houtduif	x	Keep	x
Turkse Tortel	x	Groenling	x
Velduil	x	Putter	x
Draaihals	x	Kneu	x
Zwarte Specht	x	Goudvink	x
Veldleeuwerik	x	Sneeuwgors	x
Strandleeuwerik	x	Dwerggors	x

Sneuwgors

Rotspunt Lange Anna

Sneuwgors

Grijze zeehond

Strandleuwerik

Strand op Düne

Roodborst

Uitzicht op het stadje